

Звіт
про підсумки роботи
факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
за 2015/2016 рік

Факультет післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки (ФПОДП) у своїй роботі керується Законом України про «Вищу освіту», Статутом УжНУ, положенням про факультет, наказами МОЗ України №291 від 19.09.1996 року «Про затвердження Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівня акредитації медичних факультетів університетів» (з доповненнями та змінами), №359 від 19.12.1997 року «Про подальше удосконалення атестації лікарів», №12 від 29.01.1998 року «Про затвердження Положення про клінічну ординатуру», №157 від 09.07.1993 року «Про впровадження підготовки магістрів медицини у медичних вищих навчальних закладах» та іншими нормативними документами.

Відповідно до чинного Закону України «Про вищу освіту» (стаття 39), Статуту УжНУ (пункт 4.2), положення про факультет (пункт 5.4), Збори трудового колективу факультету затверджують річний звіт про діяльність факультету.

Навчальну роботу в факультеті можна умовно розділити на три напрямки:

- післядипломна освіта лікарів,
- перепідготовка фахівців,
- довузівська підготовка школярів.

Кадрове забезпечення

Щодо науково-педагогічного складу. У 2015/2016 навчальному році всього на факультеті було 53,7 ставок, з них 42,9 – штатних одиниць (7,8 – професорів, 27,9 – доцентів та 7,2 – асистентів), 10,8 – сумісників.

Кількість ставок науково-педагогічних працівників за кафедрами:

- кафедра терапії та сімейної медицини: всього 22,5 ст., з них професорів – 1, доцентів – 15, асистентів – 6,5;
- кафедра хірургічних дисциплін: всього 5,4 ст., з них професорів – 1,25, доцентів – 3,75, асистентів – 0,4;
- кафедра охорони материнства і дитинства: всього 7 ст., з них професорів – 2,05, доцентів – 4,7, асистентів – 0,25;
- кафедра онкології та радіології: всього 4,5 ст., з них професорів – 0,75, доцентів – 1,25, асистентів – 2,5;
- кафедра пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії: всього 6,9 ст., з них професорів – 1, доцентів – 2,75, асистентів – 3,15;
- кафедра громадського здоров'я: всього 7,4 ст., з них професорів – 1,5, доцентів – 1,9, асистентів – 4.

Контингент інтернів, магістрантів, клінічних ординаторів, лікарів-курсантів та студентів ФПОДП

Головний напрямок факультету забезпечує післядипломну освіту лікарів області. В стінах факультету проходить підготовка та підвищення кваліфікації фахівців (інтернатура, магістратура, клінічна ординатура, спеціалізація, курси тематичного удосконалення та передатес- таційні цикли) з наступних спеціальностей: акушерство та гінекологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, внутрішні хвороби, гастроентерологія, дерматовенерологія, загальна практика - сімейна медицина, ендоскопія, загальна фармація, інфекційні хвороби, кардіологія, клінічна онкологія, курортологія та медична реабілітація, лікувальна фізкультура та спортивна медицина, медицина невідкладних станів, неврологія, організація та управління охороною здоров'я, ортопедія і травматологія, отоларингологія, офтальмологія, педіатрія, психіатрія, пульмонологія та фтизіатрія, радіологія, хірургія, урологія, фізіотерапія, клінічна лабораторна діагностика.

Післядипломну освіту лікарів здійснюють 6 кафедр медичного напрямку.

Кафедра терапії та сімейної медицини забезпечує навчання лікарів-інтернів та курсантів з фахів «Загальна практика – сімейна медицина», «Внутрішні хвороби», «Неврологія», «Психіатрія», «Лабораторна діагностика», «Кардіологія», «Гастроентерологія», «Ендоскопія» та «Ультразвукова діагностика». Завідувач кафедри – заслужений лікар України, д.мед.н., проф. Чопей І.В.

Кафедра хірургічних дисциплін навчає лікарів-інтернів та курсантів з фахів «Хірургія», «Ортопедія і травматологія», «Отоларингологія», «Офтальмологія» та «Урологія». Завідувач кафедри – к.мед.н., проф. Пацкань Б.М.

Кафедра охорони материнства і дитинства проводить навчання лікарів-інтернів та курсантів з фахів «Акушерство і гінекологія» та «Педіатрія». Завідувач кафедри – д.мед.н., проф. Бобик Ю.Ю.

Кафедра онкології та радіології забезпечує навчання лікарів-інтернів та курсантів з фахів «Радіологія», «Рентгенологія», «Клінічна онкологія», «Анестезіологія та інтенсивна терапія» та «Медицина невідкладних станів». Завідувач кафедри – д.мед.н., проф. Готько Є.С.

Кафедра пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії готує лікарів-інтернів та курсантів з фахів «Пульмонологія та фтизіатрія», «Пульмонологія», «Фтизіатрія», «Інфекційні хвороби», «Дерматовенерологія», «Фізіотерапія» та «Лікувальна фізкультура та спортивна медицина». Завідувач кафедри – д.мед.н., проф. Товт-Коршинська М.І.

Кафедра громадського здоров'я проводить курси підвищення кваліфікації (спеціалізацію та передатестаційні цикли), а також навчальний модуль у інтернів всіх фахів з «Організації та управління охороною здоров'я». Також на кафедрі проходить частина інтернатури з фаху «Загальна фармація». В.о. завідувача кафедри – к.мед.н., доц. Погоріляк Р.Ю.

Кількість інтернів, які навчалися 2015/2016 році наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Дані про кількість інтернів на факультеті післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки УжНУ у 2015/2016 н.р.

Спеціальність	1 курс			2 курс			3 курс			Разом
	бюджет	контрак	Всього	бюджет	контрак	Всього	бюджет	контрак	Всього	
Загальна практика – сімейна медицина	18	4	22	30	9	39	-	-	0	61
Хірургія	2	4	6	0	3	3	0	3	3	12
Акушерство та гінекологія	1	9	10	1	5	6	0	4	4	20
Радіологія	1	3	4	3	8	11	-	-	0	15
Педіатрія	2	5	7	2	2	4	-	-	0	11
Ортопедія і травматологія	2	2	4	0	4	4	-	-	0	8
Пульмонологія та фтизіатрія	-	-	0	1	1	2	-	-	0	2
Анестезіологія та інтенс.терапія	2	4	6	0	3	3	-	-	-	9
Внутрішні хвороби	11	6	17	0	8	8	-	-	0	25
Неврологія	0	4	4	2	4	6	-	-	0	10
Офтальмологія	-	-	0	-	2	2	-	-	0	2
Отоларингологія	-	-	0	-	-	-	-	-	0	0
Інфекційні хвороби	0	2	2	-	-	-	-	-	0	2
Клінічна онкологія	-	-	0	1	0	1	-	-	0	1
Урологія	-	-	0	-	-	-	-	-	0	0

Медицина невідкл. станів	1	1	2	0	1	1	-	-	0	3
Дерматовенерологія	0	2	2	0	3	3	-	-	0	5
Загальна фармація	20	19	39	-	-	-	-	-	0	39
Лабораторна діагностика	1	0	1	-	-	0	-	-	0	1
Психіатрія	3	3	6	3	1	4	-	-	0	10
Разом	64	68	132	43	54	97	0	7	7	236

Кількість курсантів, які навчалися на факультеті у 2015/2016 році становило 1366 осіб.

Кафедра терапії та сімейної медицини

Курсанти (6 міс.) – 24

Курсанти (5 міс.) – 12

Курсанти (3 міс.) – 12

Курсанти (1 міс.) – 226 (ПАЦ)

Курсанти (0,5 міс.) – 204 (ТУ)

Всього: 478

Кафедра хірургічних дисциплін

Курсанти (1 міс.) – 66 (ПАЦ)

Курсанти (0,5 міс.) – 66 (ТУ)

Всього: 132

Кафедра охорони материнства і дитинства

Курсанти (1 міс.) – 84 (ПАЦ)

Курсанти (0,5 міс.) – 108 (ТУ)

Всього: 192

Кафедра онкології та радіології

Курсанти (5 міс.) - 12

Курсанти (1 міс.) – 52 (ПАЦ)

Курсанти (0,5 міс.) – 72 (ТУ)

Всього: 136

Кафедра пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії

Курсанти (3 міс.) - 24

Курсанти (1 міс.) – 144 (ПАЦ)

Курсанти (0,5 міс.) – 90 (ТУ)

Всього: 258

Кафедра громадського здоров'я

Курсанти (2 міс.) - 30

Курсанти (1 міс.) – 50 (ПАЦ)

Курсанти (0,5 міс.) – 90 (ТУ)

Всього: 170

РАЗОМ: 1366

Кількість магістрантів, які навчалися на факультеті у 2015/2016 році становить: 18 осіб - першого року навчання, 18 - другого року навчання.

Кількість клінічних ординаторів, які навчаються на факультеті у 2015/2016 році становить: 25 осіб - першого року навчання, та 25 осіб - другого року навчання. Серед них 12 клінічних ординаторів – іноземці.

Загалом в університет поступило біля 3 млн. гривень.

Щодо перепідготовки:

Другий напрямок роботи факультету забезпечує перепідготовку фахівців з таких спеціальностей: правознавство, фінанси, облік і аудит, банківська справа, економіка підприємства, міжнародні економічні відносини, політологія, фізична і біомедична електроніка, українська мова та література, журналістика, мова та література (англійська та німецька), математика, міське будівництво та господарство, плодоовочівництво та виноградарство, екологія та охорона навколишнього середовища, фізична реабілітація і соціальна робота.

Таблиця 2

Спеціальність	I курс			II курс			III курс		
	Студентів	Вартість (грн/рік)	Разом/ рік	Студентів	Вартість	Разом/ рік	Студентів	Вартість	Разом/ рік
Правознавство	21	12400	260400	52	10000	520000	48	10000	480000
Економіка підпр-ва	2	7900	15800	4	7500	30000			
Фінанси та кредит	1	7900	7900	7	7500	52500			
Облік і аудит	8	7900	63200	11	7500	82500			
МЕВ	5	8500	42500	3	7500	22500			
Англійська мова	17	8000	136000	23	7580	174340			
Німецька мова	4	7200	28800	9	6000	54000			
Українська мова	7	4700	32900	12	4400	52800			
МБГ	7	6500	45500	15	5500	82500	13	3105	40365
Політологія	1	6500	6500	2	6290	12580	3	3145	9435
Соціальна робота	2	6500	13000	3	6200	18600	8	3100	24800
Журналістика	2	4700	9400	1	4400	4400	3	2140	6420
Математика	11	6500	71500	22	5000	110000			
Екологія	2	6500	13000	1	4280	4280	4	3180	12720
Агрономія		5000	0	2	4280	8560			
Фізична реабілітація	6	7350	44100	12	7000	84000			
Комп'ютерні системи			0	2	5500	11000			
Програмне забезпеченн			0	2	5500	11000			
Історія			0			0	7	2600	18200
Країнознавство		8500	0	2	7500	15000	Геодезія		
							16	2200	35200
Разом	96		790 500	185		1 350 560	102		627140

Загалом студентів у 2015/2016 н/році вчилася – 383 чоловіка. В 2015 році прийнято – 96 осіб (таблиця 2)

Випущено у 2016 році:

- 211 осіб,
- 19 спеціальностей.

Загальна оплата за навчання склала: 2 млн. 768 тис. гривень.

Третій напрямок забезпечує підготовку майбутніх абітурієнтів до вступу у вищий навчальний заклад. Отримано ліцензії щодо підготовки іноземців до вступу у вищі навчальні заклади.

Протягом 2015/2016 н/р. навчалася 204 україномовних осіб та 35 іноземців. В університет вони перевели **0,7 млн. гривень.**

Загалом факультет привніс (разом з науковими дослідженнями) в університет біля 8 млн. гривень.

Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

Загальна площа теоретичного корпусу ФПОДП 2073,2 м², у т.ч. площа використаних приміщень для студентів усього: 719,5 м², аудиторний фонд 569,3 м², лекційний зал 150,2 м²; приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників 420,7 м², приміщення загального користування 673,5 м², службові приміщення 128,3 м², бібліотека, у тому числі читальні зали 131,2 м²

Поряд з теоретичним корпусом факультету для проведення практичних, семінарських занять, а також наукової роботи кожна кафедра ФПОДП використовує приміщення клінічних баз (табл. 2).

Таблиця 2

№ п/п	Назва закладу	Кіль кість кімнат	Загальна площа, м ²
Кафедра терапії та сімейної медицини			
1	Обласна клінічна лікарня ім. Новака	2	40
2	УЦМКЛ	3	54
3	Лікарня СМЗ УМВС	2	46
4	Відділкова клінічна лікарня ст. Ужгород	10	196
Кафедра охорони материнства і дитинства			
1	Ужгородський міський перинатальний центр	8	150
	Сумісно використовується	1	100
2	Ужгородська міська дитяча клінічна лікарня.	1	10
3	Обласна клінічна лікарня ім. Новака Сумісно використовується	1	
Кафедра пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії			
1	Ужгородська центральна міська клінічна лікарня	2	25
2	ОТМО “Фтизіатрія”	1	15
3	Закарпатський обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом	1	10
4	Обласна клінічна лікарня ім. Новака	1	16
5	Обласна клінічна інфекційна лікарня	1	27,5
6	Обласний шкірно-венерологічний диспансер	2	40
Кафедра хірургічних дисциплін			
1	Обласна клінічна лікарня ім. Новака	4	69
2	Міська клінічна лікарня	7	94
Кафедра онкології і радіології			
1	Міський онкоцентр	3	100
2	Обласна клінічна лікарня ім. Новака	1	16

Лікувальна робота

На 5 лікувальних кафедрах факультету післядипломної освіти працює 70 лікарів:

- 9 професорів
- 31 доцент
- 30 асистентів.

У 2015 році працівниками факультету проведено:

	КАФЕДРИ
--	---------

	Терапії та сімейної медицини	Пульмонології, фтізіатрії та фізіотерапії	Разом
Проведено загальних обходів	864	198	1062
Проведено клінічних розборів	599	81	680
Участь в консіліумах	297	62	359
Проліковано хворих в стаціонарі	6883	0	6883
Проконсуль-товано хворих: -відділеннях -поліклініці	4486 3450	929 1258	5415 4708
Рецензовано історій хвороб	217	82	299

	КАФЕДРИ			
	Хірургічних дисциплін	Онкології та радіології	Охорони материнства і дитинства	Всього
Хірургічних втручань	2028	214	467	2709
Ведення родів			80	80
Проліковано хворих в стаціонарі	2973	315	685	3973
Проведено загальних обходів	407	68	370	785
Проконсультовано хворих інших відділень	1211	230	181	1622
Участь в консіліумах	212	12	171	395
Рецензовано історій хвороб	247	4	32	283

КАФЕДРИ	Виконано обходів	Всього проліковано
Терапевтичні кафедри	1062	6883
Хірургічні кафедри	785	3973
Разом	1847	10856

Методична робота

Основні методичні розробки та рекомендації, які опубліковано в 2014 році, наведені у розділі наукової роботи.

На кафедрах використовуються такі прогресивні технології навчання: тестування; проблемні лекції; комплексні лекції, участь у он-лайн конференціях, симпозіумах, телемостах. Розроблено та впроваджено в практичну роботу використання електронних курсів на базі віртуальної платформи для навчання Moodle.

Для впровадження елементів дистанційного навчання на даний час розроблено в платформі Moodle передатестаційні цикли з усіх спеціальностей, а цикли тематичного удосконалення та спеціалізації з основних фахів. Це стосується таких спеціальностей, як акушерство та гінекологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, внутрішні хвороби, гастроентерологія, дерматовенерологія, загальна практика – сімейна медицина, ендоскопія, загальна фармація, інфекційні хвороби, кардіологія, клінічна онкологія, курортологія та медична реабілітація, лікувальна фізкультура та спортивна медицина, медицина невідкладних станів, неврологія, організація та управління охороною здоров'я, ортопедія і травматологія, отоларингологія, офтальмологія, педіатрія, психіатрія, пульмонологія та фтизіатрія, радіологія, хірургія, урологія, фізіотерапія та клінічна лабораторна діагностика.

Викладачі кафедри широко використовують нові форми оцінювання знань клінічних ординаторів: обговорення-виступ; демонстрація-показ; вправи-завдання; семінари-консультації; ситуаційні вправи-ділова гра; анкетування-моніторинг; комплексні контрольні завдання.

Підсумки наукової та науково-технічної діяльності факультету післядипломної освіти та до університетської підготовки за 2015 рік

Науковці факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки протягом 2015 року працювали згідно з затвердженим на 2015 рік планом наукової роботи.

1. Кафедральні комплексні наукові теми:

- Кафедра терапії та сімейної медицини: «Оптимізація профілактики і лікування ожиріння та цукрового діабету за *Helicobacter pylori* асоційованих захворювань», науковий керівник – зав. кафедри терапії та сімейної медицини, д.мед.н., проф. Чопей І.В.
- Кафедра пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії: Вивчення психосоматичних і клініко-патогенетичних основ та механізмів патологічних та компенсаторних реакцій при пульмонологічній патології, поєднаній із захворюваннями інших систем, серед населення Закарпаття» (номер державної реєстрації 0110U005815), науковий керівник – завідувач кафедри пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії, д.мед.н., проф. Товт-Коршинська М.І.
- Кафедра громадського здоров'я: «Наукове забезпечення реформи охорони здоров'я регіонального рівня», науковий керівник – зав.кафедри, д.мед.н., проф. Рогач І.М.
- Кафедра онкології та радіології: «Вивчення основ та механізмів структурних і функціональних змін, фізіологічних і патологічних реакцій при онкологічних захворюваннях», науковий керівник – зав. кафедри, д.мед.н., проф. Готько Є.С.
- Кафедра хірургічних дисциплін: «Вивчення структурно-функціональних основ та механізмів патологічних і компенсаторних реакцій при хірургічних захворюваннях та ураженнях опорно-рухового апарату», науковий керівник – зав.кафедри, к.мед.н., проф. Пацкань Б.М.
- Кафедра охорони материнства та дитинства: «Екстрагенітальна патологія вагітних в умовах нестачі йоду в навколишньому середовищі», науковий керівник – зав.кафедри, д.мед.н., проф. Бобик Ю.Ю.

2. Наукові результати, отримані при виконанні комплексних кафедральних тем у звітному році.

У результаті проведеної наукової роботи колективом кафедри терапії та сімейної медицини, доповнено наукові дані про патогенетичну роль високих рівнів маркерів запалення (СРБ, фібриногену) у структурно-функціональних особливостях перебігу атеросклеротичного процесу у хворих на НВК. Виявлено достовірні взаємозв'язки між вмістом СРБ й фібриногену у крові та ТІМ ЗСА ($r = 0,48$ та $r = 0,36$; $p < 0,05$), КПІ ($r = 0,40$ та $r = 0,35$; $p < 0,05$), що підтверджує їх роль як додаткових кардіоваскулярних факторів ризику атеросклерозу.

Подальший розвиток отримало вивчення предикторів загрозливих для життя аритмій (подовження дисперсії зубця Р та інтервалу QT), значення яких у хворих на НВК прямо

корелюють із рівнем проатерогенних ліпідів (ХсЛПНЩ, ТГ, АроВ/АроА) ($r = 0,35$, $r = 0,30$, $r = 0,26$; $r = 0,44$, $r = 0,35$, $r = 0,34$; $p < 0,05$ відповідно) та активністю захворювання ($r = 0,19$, $r = 0,21$; $p < 0,05$ відповідно). Уточнено наукові дані про найбільш інформативну цінність збільшення передньо-заднього розміру лівого передсердя (> 44 мм) та наявності пароксизмів надшлуночкової екстрасистолії (понад 100 за годину) серед вагомих чинників, що дозволяють передбачати виникнення фібриляції передсердь (ФП) у 48 % хворих на НВК.

Обґрунтовано ефективність програм диференційованого лікування хворих на НВК у поєднанні із субклінічним атеросклерозом артерій та профілактики подальшого прогресування процесу із включенням до стандартної терапії статинів та омега-3 ПНЖК. Доведено, що використання останніх дозволяє досягнути покращення якості життя та клінічного перебігу як НВК, так і субклінічного атеросклерозу за рахунок безпосереднього впливу на рівень атерогенних ліпідів та протизапальної дії.

Виконавцями комплексної кафедральної теми був запропонований метод трансендоскопічної топографічної термометрії слизової оболонки шлунку для оцінки кровопостачання та трофіки слизової оболонки під час проведення ендоскопії. Розроблена трансендоскопічна внутрішньошлункова термометрія слизової оболонки шлунку, як метод контролю за ефективністю лікування.

Доведено позитивний вплив пентоксифіліну на прискорення загоєння дефектів слизової шлунку у осіб похилого та старечого віку. Встановлено позитивний вплив біфіформу на клінічний перебіг та частоту проявів побічних ефектів ерадикаційної терапії у хворих старших вікових груп із супутнім ОА.

На основі даних, отриманих за допомогою сучасних методів діагностики, розширено уявлення про функціональний стан гастродуоденальної зони та шлункову секрецію у пацієнтів похилого та старечого віку із супутнім ОА.

Розроблено рекомендації про включення рівня СРБ, фібриногену, тромбоцитів у периферійній крові, фібринолітичної активності плазми крові, функціонального стану ендотелію (товщини комплексу інтима-медіа, кістково-плечового індексу) до додаткових серцево-судинних факторів ризику. Для попередження прогресування субклінічного атеросклерозу у хворих на НВК впроваджено комплексну терапію призначенням статинів у субмаксимальних дозах та омега-3 ПНЖК. Запропоновано новий спосіб оцінки ефективності лікування фенофібратом хворих на ІХС зі стенокардією, поєднану з НВК.

Розроблено рекомендації щодо діагностики уражень шлунка в осіб похилого та старечого віку. Доведено, що у діагностиці уражень шлунка необхідно застосовувати методи трансендоскопічної топографічної термометрії та рН-метрії. Для антигелікобактерної терапії у людей похилого та старечого віку слід використовувати секвенційну (послідовну) ерадикаційну терапію із призначенням пентоксифіліну та біфіформу, які покращують мікроциркуляцію та зменшують побічні ефекти лікування. У діагностично-лікувальному процесі слід враховувати обернено пропорційну залежність між віком хворих та кислототвірною функцією шлунка. За необхідності застосування препаратів, керуватися індивідуальними показниками секреції з урахуванням того, що гіперацидність зменшується з віком. Блоківники секреції у рекомендованих дозах застосовувати із урахуванням показників базальної та добової рН-метрії.

Науковцями кафедри громадського здоров'я виконано перший етап роботи «Аналітичний огляд наукової літератури з питань реформування системи охорони здоров'я України та в регіонах. Міжнародний досвід з реформування охорони здоров'я». Узагальнено міжнародний та національний досвід з питань реформи сфери охорони здоров'я.

Науковцями кафедри пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії обґрунтовано новий підхід до вирішення актуального завдання яке полягало у вивченні обтяжливого впливу ожиріння на клінічний перебіг, якість життя та психоемоційну сферу при бронхіальній астмі. Обстежено 176 хворих на бронхіальну астму (БА) середнього ступеня тяжкості, з них 57 з нормальною масою тіла, 60 – з надлишковою масою тіла, 59 – з ожирінням (ОЖ). Контрольну групу склало 30 практично здорових осіб.

Вперше показані особливості перебігу хвороби, зміни якості життя (ЯЖ), психоемоційного у хворих на БА поєднану з ОЖ.

У хворих всіх груп, незалежно від фази перебігу БА, спостерігалися гірші показники як ЯЖ, так і психологічного профілю у порівнянні з контрольною групою: були підвищеними особистісна тривожність, рівень депресивних тенденцій та знижена ЯЖ за всіма шкалами

($p < 0,05$ – $0,001$). У пацієнтів різних вагових категорій були виявлені певні особливості в шкалах ЯЖ та психологічного стану. У хворих з нормальною масою тіла виявлено зниження ЯЖ за всіма критеріями та підвищені рівні тривожності, депресивних проявів на відміну від контролю ($p < 0,05$). Рівень поведінки типу А статистично не відрізнявся від такого у контрольній групі, проте корелював зі статтю ($r = -0,33$, $p < 0,05$), II субшкалою депресії ($r = 0,32$, $p < 0,05$), ІІ-1 ($r = 0,31$, $p < 0,05$), ІІ-10 ($r = -0,33$, $p < 0,05$).

При загостренні у хворих групи з НМТ спостерігались нижчий рівень депресивних проявів ($p < 0,05$), особливо за II субшкалою ($p < 0,02$), та кращі показники ЯЖ («Фізичний вплив», $p < 0,05$), ніж у пацієнтів з нормальною масою. При порівнянні з ОЖ встановлено кращу підсумкову оцінку ЯЖ та нижчі депресивні прояви ($p < 0,05$).

У фазі ремісії для хворих з НМТ встановлено, що ЯЖ була нижчою за рахунок шкал «Фізична активність» та підсумкова оцінка за хворих з нормальною масою ($p < 0,05$), а рівень тривожності і депресивних проявів статистично не відрізнявся. ЯЖ у хворих з НМТ була кращою за пацієнтів з ОЖ ($p < 0,05$). У хворих з НМТ статистично значимих відмінностей у показниках ЯЖ та психологічному реагуванні залежно від фази перебігу БА не виявлено. Рівень поведінки типу А у хворих з НМТ був дещо нижчим від контролю та хворих з нормальною масою і корелював з кількістю ГРЗ ($r = 0,42$, $p < 0,05$), II субшкалою соматичних проявів депресії негативно ($r = -0,3$, $p < 0,05$).

У пацієнтів з ОЖ як у фазі загострення БА, так і в ремісії відмічалися характерні для всіх хворих порушення – зниження якості життя за всіма параметрами та вищі рівні тривожності і депресивних проявів на відміну від контрольної групи ($p < 0,05$). При порівнянні показників ЯЖ пацієнтів з ожирінням та нормальною масою були виявлені такі особливості: при ОЖ у фазі ремісії параметри ЯЖ були зниженими ($p < 0,05$) при однаковій шкалі «Симптоми захворювання», на відміну від фази загострення, де вони статистично не відрізнялися між собою. При порівнянні параметрів ЯЖ у хворих з ОЖ і НМТ виявлено, що при ОЖ у фазі ремісії були більш виражені зміни за шкалою «Психологічний вплив» ($p < 0,05$), при загостренні – «Симптоми захворювання» та підсумкова оцінка ЯЖ ($p < 0,05$).

Показники тривожності та депресивних проявів при ОЖ мали свої особливості залежно від фази перебігу захворювання: при загостренні були вище показники тривожності, нижчі показники II субшкали соматичних проявів депресії по відношенню до осіб з нормальною масою та більш виражені депресивні тенденції по відношенню до пацієнтів з НМТ ($p < 0,05$). У фазі ремісії при ОЖ були виявлені тільки тенденції до підвищення рівня тривожності та депресивних проявів у порівнянні до індивідів з нормальною масою.

Схильність до поведінки типу А у хворих з ОЖ була вище у чоловіків ніж у жінок ($88,27 \pm 3,38$ балу та $79,15 \pm 2,00$ балу відповідно, $p < 0,05$), чого не спостерігалось у інших досліджуваних групах. Рівень поведінки типу А корелював з статтю ($r = 0,34$, $p < 0,05$) та показниками β -ліпопротеїдів ($r = 0,33$, $p < 0,05$).

Обґрунтовано доцільність проводити у лікувально-профілактичних закладах для виявлення інтегрального впливу хвороби на фізичний і психологічний стан хворих БА проводити оцінку параметрів ЯЖ (респіраторний опитувальник клініки Св. Георгія, SGRQ), а також (при виявленні змін за психологічними шкалами) рівень тривожності (тест Спілберґера-Ханіна) та депресивних тенденцій (шкала Бека).

Результати використовуються в повсякденній практиці лікарів Закарпатської обласної клінічної лікарні ім. А. Новака, Ужгородської центральної міської клінічної лікарні, а також включені в лекційний курс кафедр факультетської терапії, пропедевтики внутрішніх хвороб з курсом валеології; мікробіології, вірусології, імунології з курсом інфекційних хвороб медичного факультету, а також кафедри пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

3. Захищені дисертації:

За матеріалами наукової роботи, що проводилася на факультеті післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки, підготовлено до захисту 1 дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук (кафедра пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії).

Науковці ФПОДП активно працюють над 3 докторськими та 10 кандидатськими дисертаціями.

4. Робота в спеціалізованих вчених радах.

Протягом 2015 року активно проводилася робота по відкриттю спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій в ДВНЗ «УжНУ» (замість спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій - К 61.051.06, термін діяльності якої закінчився). Головою вказаної спецради планується Чопей Іван Васильович – д.мед.н., проф., завідувач кафедри (голова спеціалізованої вченої ради К 61.051.06); заступником голови – Товт-Коршинська Маріанна Іванівна – д.мед.н., проф., завідувач кафедри пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії (заступник голови спеціалізованої вченої ради К 61.051.06); вченим секретарем – Фейса Сніжана Василівна – к.мед.н., доц., доцент кафедри (вчений секретар спеціалізованої вченої ради). Пакет документів на відкриття ради – на розгляді у МОН України.

Завідувач кафедри терапії та сімейної медицини д.мед.н., проф. Чопей Іван Васильович є членом спеціалізованої вченої ради Д 26.613.06 при Національній медичній академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика (м. Київ), та приймає активну участь у її роботі. За звітний період професором Чопеєм І.В. було проведено опонування трьох дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

5. Інші форми наукової діяльності.

Протягом звітнього періоду 8 працівників кафедри терапії та сімейної медицини пройшли стажування в Державному експертному центрі МОЗ України з питань належної клінічної практики (GCP) та нормативно-правового регулювання проведення клінічних випробувань.

У співпраці з Управлінням охорони здоров'я Закарпатської ОДА працівниками кафедри терапії та сімейної медицини на базі науково-тренінгового консультативно-діагностичного Центру сімейної медицини та долікарської допомоги були проведені семінари-тренінги для лікарів загальної практики – сімейної медицини Закарпатської області. Всього проведено 10 тренінгів, п'ять з яких були на тему «ГРЗ, ГРВІ та їх ускладнення у практиці сімейного лікаря» і п'ять на тему «Метаболічний синдром у практиці сімейного лікаря». Загальна кількість лікарів, які взяли участь у тренінгах, становила 134 особи.

Проф. Чопей І.В. є членом редакційної колегії журналу «Сімейна медицина», членом редакційної ради журналу «Львівський клінічний вісник», членом редакційної ради журналу «Wiadomości Lekarskie» Польського лікарського товариства.

Професор Слабкий Г.О. є національним координатором проекту ВООЗ «Здорові міста». Проводилася робота в рамках впровадження проекту в Україні. Професор Слабкий Г.О. є головним редактором фахового журналу «Україна. Здоров'я нації», рекомендованого ВАК України для публікацій дисертаційних досліджень.

6. Міжнародна наукова співпраця

Кафедра терапії та сімейної медицини продовжує міжнародну наукову співпрацю. Міжнародна наукова співпраця здійснюється на основі укладених договорів про співпрацю з Дебреценським медичним університетом (Угорщина), Сілезькою медичною академією (Польща), Магдебурзьким університетом (Німеччина). Працівники кафедри є виконавцями клінічних досліджень з пульмонології (ас. Дебрецені К.О.), гастроентерології (ас. Дебрецені К.О.), кардіології (ас. Івачевська В.В.), ревматології, нефрології (Михалко Я.О., Дебрецені К.О.).

На кафедрі терапії та сімейної медицини ФПОДП протягом 2015 року проводилися наступні клінічні дослідження:

➤ ХОЗЛ, HZC113782, «Дослідження клінічних наслідків впливу препаратів Флутиказону Фуруат/Вілантерол (порошок для інгаляцій в дозі 100/25 мкг) у порівнянні з плацебо на виживаність пацієнтів з хронічним обструктивним захворюванням легень (ХОЗЛ) помірного

ступеня тяжкості та наявністю в анамнезі або з підвищеним ризиком розвитку серцево-судинного захворювання»

➤ PEGASUS, TIMI 54 D5132C00001, «Профілактика вторинних тромботичних подій у пацієнтів високого ризику після перенесеного гострого коронарного синдрому»

➤ Ревматоїдний артрит, Syntrix-AMT-RA-202 «Подвійне сліпе плацебо-контрольоване рандомізоване дослідження 2-ї фази з визначенням дози для оцінки ефективності та безпечності аміноптерину у хворих на ревматоїдний артрит, які раніше не отримували метотрексат».

➤ Астма, D5896C00027. 26-тижневе, рандомізоване подвійне сліпе, активно контрольоване, багатоцентрове, міжнародне, з паралельними групами дослідження безпеки за оцінкою ризику серйозних, пов'язаних з астмою, явищ при лікуванні Симбікортом® у порівнянні з лікуванням тільки ІКС (будесонідом) у дорослих та підлітків (≥ 12 років), що мають бронхіальну астму.

➤ D5135C00001 Рандомізоване, подвійне сліпе, багатоцентрове дослідження III b фази в паралельних групах по порівнянню впливу тікагрелору і клопідогрелю на ризик серцево-судинної смерті, інфаркту міокарду та ішемічного інсульту у пацієнтів із встановленим захворюванням периферичних артерій.

➤ 9002/006 «Багатоцентрове, рандомізоване, подвійне сліпе, плацебо-контрольоване, в паралельних групах дослідження перорального прийому препарату CP-690,550 у якості індукційної терапії у пацієнтів з неспецифічним виразковим колітом середнього та тяжкого ступеня».

Завершено клінічне дослідження по лікуванню хворих на ХОЗЛ із підвищеним ризиком розвитку серцево-судинних захворювань (за протоколом HZC113782). Співвиконавці: д.мед.н., проф. Товт-Коршинська М.І., доц. Ростока-Резнікова М.В., аспіранти Козич С.В і Махлинець М.І.

Доц. Колесник П.О. проходив стажування у Австрії, м.Зальцбург, в рамках Американсько-Австрійської Фундації «Відкритий медичний інститут»

Ас. Гечко М.М. та ас. Дебрецені К.О. пройшли стажування з питань сучасного лікування ХОЗЛ у лютому, березні та вересні 2014 р. у м. Стамбул, Туреччина. Викладачі кафедри терапії та сімейної медицини доц. Михалко Я.О. та ас. Івачевська В.В. взяли участь у конференції-тренінгу, яка проводилась у червні 2014 р. в м. Барселона, Іспанія, з приводу лікування цукрового діабету. У жовтні 2014 р. доц. Плоскіна В.Ю. та ас. Івачевська В.В. взяли участь у конференції-тренінгу по сучасному лікуванню бронхіальної астми у м. Франкфурт (Німеччина). Проф. Товт-Коршинська М.І. та Ростока-Резнікова М.В. брали участь у конференції-тренінгу з 21 по 23 вересня 2014 року, яка проходила у м. Стамбул (Туреччина) та була присвячена сучасному лікуванню хронічного обструктивного захворювання легень та виконанню завершального етапу клінічного дослідження HZC113782.

Співпраця з компанією SANDOZ – проф. Товт-Коршинська М.І. провела 2 лекції для лікарів-пульмонологів та лікарів загальної практики – сімейної медицини на тему: «Сучасні особливості перебігу негоспітальних пневмоній, стандарти лікування».

7. Конференції, семінари, виставки

Співробітники факультету приймали участь у міжнародній науково-практичній конференції «Вплив первинної медико-санітарної допомоги на поведінкові детермінанти населення з профілактики соціально небезпечних та хронічних неінфекційних захворювань в умовах державної та страхової охорони здоров'я», яка відбулася 21-22 квітня 2015 року у м. Ужгороді. В рамках конференції опубліковано тези в польському журналі «Wiadomości Lekarskie», який включений до наукометричних баз INDEX MEDICUS (MEDLINE), EBSCO INDEX COPERNICUS ORAZ MNISW:

Товт-Коршинська М.І. Можливість корекції функції кілерів сухим аерозолем NaCl у курців тютюну та хворих на хронічне обструктивне захворювання легень / М.І. Товт-Коршинська, М.В. Ростока-Резнікова // Wiadomosci Lekarskie. - Tom LXVIII, 2015, Nr 3, cz. II. – st. 439.

В межах конференції Оргкомітет організував поїздку за кордон для учасників з відкритою Шенгенською візою для ознайомлення з роботою сімейних лікарів Угорщини та відвідин Медичного університету в м. Дебрецен.

Викладачі факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки активно публікували результати наукової роботи в статтях та тезах конференцій. Серед них:

Тези доповідей на міжнародних конференціях:

Викладацьким складом ІПОДП опубліковано понад 70 тез доповідей на вітчизняних конференціях. Список тез подано у звітах кафедр ФПОДП

8. Публікації викладачів факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки УжНУ

Результати наукової діяльності професорсько-викладацького складу ФПОДП за 2015 рік висвітлені в друкованих та електронних виданнях (вітчизняних та зарубіжних). Вийшли з друку монографії, підручники, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації.

Список – у кафедральних звітах по науці.

9. Патентно-ліцензійна діяльність:

Протягом 2015 року професорсько-викладацьким складом ФПОДП УжНУ проводилася патентно-ліцензійна діяльність. Зокрема, подані заявки на 4 корисні моделі (список – у звіті кафедри терапії та сімейної медицини).

10. План наукової роботи на 2016 рік

З урахуванням наукових напрацювань протягом 2015 року, враховуючи перспективи розвитку післядипломної медичної освіти та наукових розробок в медицині, беручи до уваги специфіку роботи кожної окремої кафедри, план наукової роботи факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки УжНУ включає такі основні пункти:

1. Перереєстрація спеціалізованої вченої ради та активна її робота по захисту дисертацій із спеціальностей: 14.01.02 – внутрішні хвороби та 14.01.38 – загальна практика – сімейна медицина. Основні положення захищених дисертацій при впровадженні в практичну діяльність дозволять підвищити ефективність надання медичної допомоги населенню (за даними спеціальностями) та сприятимуть розвитку медичної галузі в цілому. Нові кандидати та доктори наук поповнять плеяду науковців-медиків, що розвиватимуть медичну науку в Україні та за її межами.

2. На кафедрі терапії та сімейної медицини планується розробка алгоритмів первинної та вторинної профілактики ожиріння, цукрового діабету та його ускладнень (як складових метаболічного синдрому), метою яких є покращення якості життя пацієнтів. Планується проведення оцінки ризику розвитку найчастіших захворювань та навчання персоналу сімейних амбулаторій методикам раннього скринінгу, розробка методів контролю за якістю проведеного скринінгу в рамках пілотного дослідження на базі Ужгородського МЦПМСД.

3. На кафедрі громадського здоров'я розроблятиметься науково-методичне забезпечення реформування системи надання медичної допомоги населенню Закарпатської області в рамках пілотного проекту з реформування охорони здоров'я.

4. На кафедрі пульмонології, фтизіатрії та фізіотерапії планується вивчення психосоматичних і клініко-патогенетичних основ та механізмів патологічних та компенсаторних реакцій при пульмонологічній патології, поєднаних із захворюваннями інших систем, серед населення Закарпаття (номер державної реєстрації 0110U005815).

Наукова робота на всіх кафедрах ФПОДП протягом 2016 року буде проводитися в рамках затверджених планів роботи на 2016 рік. За матеріалами наукових напрацювань очікується публікація методичних рекомендацій, оформлення лекційних курсів для інтернів, інформаційних листів для лікарів та пацієнтів, раціоналізаторських пропозицій. Планується захист магістерських робіт, підготовка до захисту кандидатської дисертації, наукові статті, тези, виступи на конференціях; патент на корисну модель.